

Eolas cúltra do na meáin

Rialachán Adhmaid an Aontais Eorpaigh (EUTR) 2013

Is cuid de [Phlean Gníomhaíochta FLEGT](#) (Forfheidhmiú an Dlí, Rialachas agus Trádáil i dtaca le Foraoisí) an AE é Rialachán Adhmaid an Aontais Eorpaigh (EUTR), a chuirfear i bhfeidhm chun cabhrú le deireadh a chur le lománaíocht neamhdhleathach ar fud an domhain.

Foraoiseacha an domhain: acmhainn nádúrtha ríthábhachtach

Tá 1.3 billiún duine de bhoicht an domhain ag brath ar fhoraoiseacha chun cuid dá slite beatha nó iomlán díobh a bhaint amach. Lasmuigh de bheith ag cothú na bpobal seo cabhraíonn foraoiseacha chun an t-athrú aeráide a mhaolú agus oiriúnú dó, cothaíonn siad an bhithéagsúlacht agus tá siad ríthábhachtach do chosaint an chomhshaoil, mar shampla, coisceann siad fairsingiú fásaigh agus creimeadh. Tá foraoiseacha luachmhar ó thaobh na heacnamaíochta de, chomh maith. Gintear ioncam €180 billiún in aghaidh na bliana ar a laghad as adhmaid, adhmaid breosla agus táirgí foraoise nach táirgí adhmaid iad¹ a bhaintear as foraoiseacha agus crainn.

Lománaíocht neamhdhleathach: Cad í an fhadhb?

Tá iarmhairtí tromchúiseacha ag lománaíocht neamhdhleathach – is é sin, adhmaid a bhaint ar shlí a sháraíonn dlíthe nó rialacha *na tíre ina mbaintear an t-adhmaid* – ó thaobh **eacnamaíochta, comhshaoil** agus **cúrsaí sóisialta** de ar chuid de na foraoiseacha is luachmhaire ar domhan atá fágtha agus ar na billiúin duine a bhraitheann orthu.

Cailtear ioncam mar thoradh uirthi (meastar go gcailltear €7 mbilliún in aghaidh na bliana), **lagaíonn sí** iarrachtaí **oibreoirí dlísteana** agus glactar leis go bhfuil sí ina comhchúis le **dífhoraoisí**, le **cailliúint na bithéagsúlachta**, le **hastú gáis cheaptha teasa**, le **coinbhleachtaí** maidir le talamh agus

acmhainní agus le **díchumhachtú** na bpobal dúchasach.

Ról an Aontais Eorpaigh (AE)

I 2011, ba é an AE a rinne 35% (€37.8 billiún) den trádáil dhomhanda in adhmaid príomhúil laistigh dá theorainneacha. Is deacair a mheas cén céatadán den trádáil seo a rinneadh in adhmaid a baineadh go neamhdhleathach ach is eol dúinn gur margadh onnmhairithe tábhachtach é an AE do na tíortha siúd ina bhfuil an leibhéal is airde neamhdhleathachta agus drochrialachais in earnáil na foraoiseachta.

Má ligtear adhmaid agus táirgí adhmaid a d'fhéadfadh a bheith díorthaithe ó fhoinsí neamhdhleathacha isteach ar mhargadh an AE cuirtear iarrachtaí na dtíortha táirgthe adhmaid ar dhul i ngleic le lománaíocht neamhdhleathach i mbaol agus tacaítear leis an gcleachtas, go bunúsach.

Freagairt an AE: an Plean Gníomhaíochta FLEGT

Is fadhb í an lománaíocht neamhdhleathach le fada an lá ach ní go dtí na 1990í a tháinig tromchúiseacht na faidhbe seo chun solais mar thoradh ar thaighde a rinneadh i dtíortha ar nós an Chambóid nó an Indinéis. Rinneadh ábhar pléite idir-rialtasach de ag an gClár Gníomhaíochta um Fhoraoiseacha an G8 i 1998.

D'fhonn tabhairt faoin cheist ag leibhéal an AE glacadh leis an [bPlean Gníomhaíochta FLEGT \(Forfheidhmiú an Dlí, Rialachas agus Trádáil i dtaca le Foraoisí\)](#) i 2003. Tá roinnt bearta sa phlean seo chun deireadh a chur le hallmhairiú adhmaid neamhdhleathaigh ar ár margadh, chun feabhas a chur ar sholáthar adhmaid dhleathaigh agus chun éileamh ar tháirgí adhmaid a rinneadh go freagrach a mhéadú. Is dhá phríomhghné den bPlean Gníomhaíochta iad **Rialachán Adhmaid an AE (EUTR)** i dteannta le [Comhaontuithe Deonacha Comhpháirtíochta](#) (comhaontuithe trádála déthaobhacha a dhéantar le tíortha a onnmhairíonn adhmaid chun cosc a chur ar adhmaid neamhdhleathach a bheith á chur ar an margadh Eorpach).

1 Foinse FAO – Measúnú ar acmhainní foraoise 2010

Rialachán Adhmaid an AE: forbheathnú

Glacadh leis an Rialachán Adhmaid ([EUTR](#)), is é sin, Rialachán (AE) Uimh. 995/2010, ar an 20 Deireadh Fómhair 2010 agus beidh sé i bhfeidhm i ngach Ballstát an AE ón 3 Márta 2013 ar aghaidh. Toirmisceann sé adhmaid a baineadh go neamhdhleathach agus táirgí a díorthaíodh ó adhmaid den sórt seo a chur ar mhargadh an AE. Roinneann iad siúd atá ag gabháil do thrádáil in adhmaid nó i dtáirgí adhmaid in dhá chatagóir: oibreoirí agus trádálaithe. Tá a chuid oibleagáidí sainiúla féin ar gach grúpa díobh.

Cé leis an mbaineann an reachtaíocht?

Le hoibreoirí – sa Rialachán sainmhíneann iad mar na daoine siúd a chuireann adhmaid nó táirgí adhmaid ar an margadh Eorpach i dtosach. Tá ceangal orthu córas bainistiú riosca nó córas [‘dícheallachta cui’](#) a chur ar bun. Ag an am céanna ní mór do thrádálaithe, is é sin, na daoine a shainmhíneann in EUTR mar iad siúd a dhíolann nó a cheannaíonn adhmaid nó táirgí adhmaid atá ar an margadh Eorpach cheana féin, eolas a choinneáil faoina gcuid soláthraithe agus custaiméirí i dtreo gur féidir na táirgí adhmaid a rianú go héasca, más gá.

Cad atá clúdaithe ag an reachtaíocht?

Tá an dá rud clúdaithe sa reachtaíocht: adhmaid agus táirgí adhmaid a táirgeadh san AE agus iad siúd a allmhairíodh ó thíortha lasmuigh den AE. Baineann an reachtaíocht le réimse leathan adhmaid agus táirgí adhmaid ach amháin le táirgí áirithe. Tá liosta na dtáirgí atá clúdaithe ag an dlí ar fáil in Iarscríbhinn an Rialachán Adhmaid EUTR.

Reachtaíocht thánaisteach

Comhlánaítear an Rialachán Adhmaid (EUTR) le dhá phíosa reachtaíochta eile a thugann breis sonraí i ndáil le sainghnéithe laistigh den dlí:

1. Rialachán maidir le rialacha um aitheantas a thabhairt d’eagraíochtaí monatóireachta agus é a bhaint díobh: [Rialachán tarmligthe ón gCoimisiún](#) (AE) Uimh. 363/2012
2. Rialachán chun a áirithiú go gcuirfeadh an dlí i bhfeidhm go haonfhoirmeach: [Rialachán Cur chun Feidhme ón gCoimisiún](#) (AE) Uimh. 607/2012

Comhaontuithe Deonacha Comhpháirtíochta: forbheathnú

Is é atá i gceist le Comhaontuithe Deonacha Comhpháirtíochta ná comhaontuithe déthaobhacha le tíortha táirgthe adhmaid. De bhun na gcomhaontuithe seo tá an AE údaraithe chun freastal ar an éileamh ar adhmaid dleathach ach ina theannta sin féadann sé cúnamh teicniúil agus tógáil inniúlachta a chur ar fáil do rialtas, d’earnáil phríobháideach agus do shocháil shibhialta na tíre lena mbaineann. Aon tír a bhfuil Comhaontú Deonach Comhpháirtíochta oibríoch leis an AE aici, ní féidir ach le hadhmaid agus le táirgí adhmaid a bhfuil ceadúnas FLEGT acu teacht ar mhargadh an AE. Glactar leis na táirgí seo mar tháirgí a chomhlíonann an Rialachán Adhmaid (EUTR).

Amhail ó mhí Dheireadh Fómhair 2012 tá Comhaontuithe Deonacha Comhpháirtíochta sínithe ag Gána, Poblacht an Chongó, Camarún, Poblacht na hAfraice Láir agus ag an Libéir agus síneoidh an Indinéis Comhaontú i 2013. De bhreis air seo táthar i mbun pléite le Poblacht Dhaonlathach an Chongó, leis an Ghabúin, leis an Mhalaeisia agus le Vítneam agus tá tús curtha leo leis an nGuáin, le Hondúras agus le Laos.